

KATUS. Igal katusel on oma eluiga, mis jääb sõltuvalt materjalist, paigaldusest, asukohast ja hooldusest 10–40 aasta vahele. Seejärel on käes aeg katuse vahetamiseks või renoveerimiseks, kusjuures katused võivad vananeda nii füüsiliselt kui moraalselt. Millal on õige aeg mõelda katuse uuendamisele ja kuidas ehitada tõesti pikaajalist katust, räägib üle 25 aasta katuste ehitamisega tegelenud OÜ Evari Ehitus juht Rein Kala.

Millal on aeg mõelda kortermaja katuse renoveerimisele ja kuidas seda õigesti teha?

Füüsiliselt vananedes ei täida katused enam katusele pandud eesmärgi ehk enamasti ei pea katused vett, ehituskonstruktioonid märguvad, parandamine on kulukas, parandamisega saadud positiivne tulemus on lühiajaline. Moraalse vananemise korral aga ei rahulda olemasoleva katuse lahendus katuse omanikku. Näiteks on tule tulnud uued ja paremad materjalid, katuse soojustus ei ole piisavalt hea, katuse väljanägemine ei vasta soovidele või on vaja muuta katuse asukohta, konstruktsiooni või kuju.

Katuse renoveerimisele või vahetamisele peab aga kindlasti hakkama mõtlema siis, kui selle parandustööde sagedus hakkab tihenema, remondiks kuluvad summad järjest suurenevad või visuaalsel vaatlusel on näha tuntuvaid katusematerjalide vananemise tunnuseid. Tänapäeval leidub hulganisti katuseid, mille kohta võib öelda, et need on enneaegselt vananenud. Seda võivad põhjustada ehitamise ajal tehtud veid, ebakvaliteetsete materjalide kasutamine, samuti mitteinõuetekohane eksploatatsioon ja ebapiisav hooldus.

Kindlasti ei tohi katust kasutada selleks mitte ettenähtud tegevusteks. On lubamatu vigastada katusekatet mistahes tegevusega: antennide, kaablite, seadmete paigaldamiseks tuleb kasutada selleks otstarbeks valmistatud vahendeid, katust ei tohi kasutada prügilana ning mittevajalikud asjad tuleb katuse omanikult eemaldada. Samuti peab katust regulaarselt hooldama: kevadel pärast lume sulamist, sügisel enne külmade tulekut, pärast ekstreemseid loodusnähtusi ning pärast erinevaid töid nagu antenni paigaldus või korstna remont.

Mis on oluline katusetöödega alustamisel?

Kõigepealt on vaja kindlaks teha vajaminevate tööde ulatus: mida täpsemalt seda teha, seda vähem on hiljem üllatusi. Kõige kindlam on tellida teha vajavatele töödele projekt. Tööde tegemiseks peaks olema olemas põhiprojekt, keerukamate katuste puhul ka tööprojekt. Projekti tellib üldjuhul tellija ning suuremahuliste tööde korral peab projekti kinnitama kohalikus omavalitsuses. Projekti olemasolul on tellijal hea korral-

dada ehitushanget ja ära jäävad tööde käigus tekkivad vaidlused. Alati on soodsam teha töid üks kord ja korralikult, kui mitu korda ja ikka uuesti ja uuesti!

Väga oluline osa on katuse ehitamisel professionaalse ehitaja leidmisel, sest ehitusvead tekivad tavaliselt ikka ebapiisava kvalifikatsiooniga, juhustlikku ja vähetuntud tööjõudu kasutades. Soovitatav on kasutada tuntud ja turul pikemat aega olnud firmade teenuseid, kuid ikkagi tasub firma valikul uurida nende tausta kõikvõimalikest allikatest, hinnata firma usaldusväärsust, vaadata kodulehe olemasolu ja töiselt võetavust ning referentse ja arvustusi.

Katuseremondi korral peab arvestama mõningaste ebamugavustega

Esimene ebamugavus on seotud materjalide objektile toomisega. Maja ümber peab olema piisavalt ruumi, et suured autod ja kraanad mahuksid liikuma, mis tähendab, et selleks ajaks tuleb ümber korraldada autode parkimine maja ümber. Teiseks liiguvad ehitamise ajal

majas ehitusmehed ning iga liikumine toob endaga kaasa mõningal määral prahti ja tolmu. Kolmandaks on teadagi müra, mis ehitusega kaasneb – puurimine, saagimine, toksimine. Ja neljandaks tuleb katusele eemaldada kõik aastatega kogunenud mittevajalik juhtmesitik, amortiseerunud tehnika ja muud esemed.

Parim valik kortermajadele on lamekatust

Enamik kortermajade Eestis on ehitatud lamekatusega, mis on katuse liikidest soodsaim ja paljudel juhtudel ka ainulaheks. Kuna energia hind järjepidevalt tõuseb, on enne katuste renoveerimist vajalik üle vaadata hoone piirete, sealhulgas ka katuste soojustuse vastavus tänapäevanõuetele. Enamikul juhtudel on vajalik paigaldada katustele lisasoojustus – selleks kasutatakse nii plaatvahtsoojustusi kui ka kõvasid katusevillasid. Kasutatavate soojustusmaterjalide survetugevus sõltub katuse kasutusest ja peab vastama katuseehitusnormidele. Kortermajade renoveerimisel olemasolevat vana katust tavaliselt alt ära ei võeta. Lisaso-

justuse paksus selgub projekteerimise käigus ja sõltub paljuski olemasolevast katusest.

Hüdroisolatsioon ehk katusekate ehitatakse enamasti kahekordsest SBS-bituumenrullmaterjalist, mille ruutmeetri kaal on normeeritud. Aluskiht peab olema vähemalt 4 kilogrammi ja pealiskihit vähemalt 5 kilogrammi ruutmeeter. Materjali valikul tuleb arvestada ka bituumeni koostist ja materjalidele tugevust andva tugikangaga materjali ning kaalu. Soovitatav on kasutada poliüestertugikangaga rullmaterjale, millede tugikangaste kaal on vähemalt 160 g/m².

Rullmaterjale toodetakse väga erinevates tehastes ja väga erineva kvaliteediga. Kuidgi visuaalselt vaadates ei ole materjali kvaliteet silmaga näha, tuleb hoolega kaaluda materjali hinna ja kvaliteedi suhet. Igal materjalil on kaasas tooteleht koos materjali iseloomustavate näitajatega. Erinevatest näitajatest arusaamiseks on soovitatav kasutada asjatundjate abi, sest nagu öeldud – kehvade materjalide kasutamisel jääb katuse eluiga oodatust tunduvalt lühemaks.

Hea teada

Suurimad vead, mida katuse remondi või selle planeerimise juures tehakse:

- Remondi planeerimisega alustatakse liiga hilja, alles siis, kui probleem on suur, mis omakorda jätab planeerimisele vähe aega ja tekitab pingeid.
- Vajaminevate tööde kindlakstegemisele ei kaasata oma ala asjatundjaid ja jäetakse tegelikud probleemid tähelepanuta.
- Tööde tegemisel kasutatakse säästulahendusi ja odavaid materjale, mille tulemusel jääb renoveeritava katuse eluiga oodatust tunduvalt lühemaks.
- Tööde tegemiseks kasutatakse juhuslikke inimesi või vähetuntud firmasid, kelle oskusteave katuste ehitamiseks ei pruugi olla piisav. Nii saadakse paremal juhul ehk katust soodsamalt valmis, aga pole sugugi harvad juhtumid, kus pärast mõnda talve peab katuse uuesti ehitama.